

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. április 17. csütörtök

30. szám.

JÓZSEF cs. és kir. főherceg Öfensége – miként értesülünk – a fővédnökséget legkegyesebben elfogadni méltóztatott.

A PÜNKÖSDI NAGY AVIATIKAI ÜNNEPÉLY ELŐKÉSZÜLETEI.

A nagybizottság ülése.

Ama nagy, mondhatnók lázas érdeklődés, amely a pünkösdi nagy aviatikai napok iránt városunk egész társadalmát áthatotta, méltó kifejezésre jutott a vasárnap megtartott nagybizottsági gyűlésen. Társadalmunk a sajátosságát képező magas intelligenciájánál fogva tudatában van a magyar aviatika fellendítése iránt megindított mozgalom nagy fontosságának és óriási horderejének. Társadalmunk tudja és érzi, hogy a nagy pünkösdi ünnepek alkalmából rajtunk csúg az ország szeme és hogy még a külföld is érdeklődik ezen nagyszabású és hazánkban eddig páratlanul álló aviatikai ünnepély iránt.

Matkovits Béla főispán és a főispánné Öméltósága a Magyar aeroszövetség felkérésére hazafias lelkesedéssel és példás buzgalommal állottak eme mozgalom élére és az ő érdemük elsősorban ama szokatlan nagy érdeklődés, amely ezen országos jelentőségű esemény iránt megnyilvánult. *Dr. Demetrovits Vladimir* kir. tanácsos, polgármesterünk, mint az előkészítő bizottság elnökének lelkes felhívása rokonszenvenyes fogadtatásra talált, mert a vasárnapi nagygyűlésen városunk társadalmá oly tömegesen jelent meg, hogy a városháza nagy tanácssterme sem volt képes befogadni a résztvevők sokadalmát. Képvisele volt a a megjelentekkel városunk társadalmának minden rétege, bizonyosságul annak, hogy e város egész közönsége lelkesedik a nagy eszméért és siet erkölcsi és anyagi támogatásával hozzájárulni ahhoz, hogy a kitűzött nemes cél, a magyar aviatika fellendítése minél sikeresebben és tökéletesebben elérhető legyen.

Mint elsőrangú fontosságú eseményt említjük meg, hogy kilátásba helyeztetett, miszerin Öfensége **JÓZSEF kir. főherceg** a mozgalom fővédnökségét elvállalja és az ünnepély fényét és díszet legmagasabb jelenlétével emeli, amely körülmény a pünkösdi repülónapok országos nagy jelentőségére is messze kiható horderóval fog bírni, hogy továbbá kilátásba helyeztetett, miszerint a hölgybizottság által megindítandó országos aviatikai gyűjtési mozgalom legmagasabb védnökőjéül sikerülend Öfensége **AUGUSZTA kir. főhercegnőt** megnyerni, amely körülmény már egymagában véve is a legbiztosabb záloga a mozgalom teljes sikerének.

A nagygyűlésen eme örvendetes hír bejelentése óriási lelkesedést keltett és ha sikerül a legmagasabb védnököket is a mozgalom céljainak megnyerni, akkor kétségtelen, hogy a pünkösdi nagy aviatikai ünnepek díszhelyet fognak elfoglalni a magyar aviatika csak most kezdődő történetében.

A nagygyűlésen jelen voltak szokatlan nagy számára való tekintettel lehetetlen nevet felsorolni, de megemlíthetjük, hogy képviselve láttuk az összes nöegyleteket feltűnő nagyszámú hölgyközönséggel, a város vezető elemeinek nagy részét, az összes hivatalokat, egyleteket, intézeteket, nemkülönben a had-

sereget, a közös hadsereg, honvédség, tengerészet és a katonai repülőosztag tisztjeinek szép számával. Ez utóbbiak *Petróczy* százados hadipilótával élükön jelentek meg.

A nagygyűlés mindvégig emelkedett hangulatban folyt le és a lelkesedés *Matkovits Béla* főispán mélyenjáró és nagyhatású beszéde nyomán érte el a tetőpontját.

A nagygyűlés részletes lefolyásáról tudósítónk az alábbiakban számol be:

A pünkösdi nagy aviatikai ünnepélyt előkészítő bizottság vasárnap f. hó 13-án d. e. 11 órakor a városháza nagy termébe hívta össze ezernél több tagból álló nagybizottságot. A gyűlésen társadalmunk minden rétege képviselve volt, különösen nagy számmal jelentek meg a hölgyek.

A gyűlést *dr. Demetrovits Vladimir* kir. tan., polgármester nyitotta meg a következők beszéddel:

A polgármester beszéde.

Tisztelt hölgyeim és uraim! Az általam a mai napra egybehívott nagybizottsági ülésen megjelent hölgyeket és urakat ezen alkalommal tisztelettel és örömmel üdvözlöm és hálás köszönetemnek adok kifejezést, hogy ily szép számmal megjelentek. A nagygyűlést ezennel megnyitom, a jegyzőkönyv vezetésére Szántó Aiadár dr. urat kérem fel. A meghívó már tudatta egybejövételünk célját, a nagybizottság megalakulását, melynek feladata lesz a magyar aviatika fellendítése végett a város társadalmá által folyó év pünkösöd napjain rendezendő nagy repülőverseny előkészítése, amely kiinduló pontja annak az országos mozgalomnak, melyet városunk társadalmá indít meg és amelyre a magyar Aeroszövetség által főispánunkhoz intézett levélben fel lettünk kérve. Felkérem a főispáni titkár urat, hogy ezen megkeresést felolvassni sziveskedjék.

Dr. Ribiczey Kálmán főispáni titkár felolvassa az Aeroszövetség által *Matkovits Béla* főispánhoz intézett következő levelet:

Magyar Aero-Szövetség Budapest.

Méltóságos Uram!

A Magyar Aero-Szövetség úgy mint az összes nyugati államokban és Ausztriában, nálunk is nagyszabású gyűjtést indít meg az aviatika fejlesztése, illetőleg szerzendő repülőgépek költségeinek fedezése céljából, valamint mindazon tudományos és ipari intézményeknek hazánkban létesíthetése végett, amelyek a modern értelemben fejlett aviatika szerves kiegészítő részei.

A hazánkban létesített első katonai repülőgéppálmás öt tisztí pilotájának szives közreműködésével Szövetségünk az országos mozgalmat Ujvidéken óhajtaná megindítani. A módja ennek röviden a következő lenne:

Május 11-én és 12-én, azaz a pünkösdi ünnepeken Ujvidéken *Petróczy István* cs. és kir. százados, hadipilóta népszerű aviatikai

felolvasást tartana, amelyet egyéb ünnepélyek követnének. Másnap hétfőn a katonai hadipilóták repülőversenyt rendeznének. Ezen a két napon folynék a gyűjtés érdekében a legteljesebb propaganda. A tiszta jövedelmet a Magyar Aeroszövetség azután gépek vételére fordítaná, illetőleg a külön erre a célra létesítendő alaphoz csatolná.

Természetesen ez csak vázlat, amelyet egy külön, Méltóságos Uram vezetése alatt álló szervező bizottság dolgozna ki. Annyi tény, hogy ez a megindítandó országos mozgalom igen nagyszabású lenne és épen azért, hogy már a kezdet is kitűnő sikerrel végződjen, az ujvidéki ünnepek érdekében minden lehetőet elkövetethetünk.

Ennek a nagyszabású propaganda vállalkozásnak azonban csakis abban az esetben lesz sikere, ha társadalmuk előkelőségei annak élére állanak és tekintélyükkel, népszerűségükkel a mozgalomban irányító szerepet töltenek be. Ez oknál fogva mély tisztelettel arra kérem a Magyar Aeroszövetség nevében, hogy kegyeskedjék úgy Méltóságos Uram, mint a Méltóságos Asszony ennek a nemes célu vállalkozásnak védnökségét elvállalni.

Abban a meggyőződésben, hogy úgy Méltóságos Uram, mint a Méltóságos Asszony tiszteletteljes kérésünket a hazafias ügy érdekében teljesíteni fogja, maradok

Budapest 1913. március hó.

kiváló tisztelettel

Zichy Béla Résző gróf s. k. elnök.

Dr. Demetrovits: Ezek után van szerencsém bejelenteni, hogy Öméltósága és neje szivesek voltak ezen mozgalom és ünnepély rendezésének élére állani és annak vezetését elvállalni, kérem a tisztelt nagybizottságot, sziveskedjék egy küldöttséget megválasztani, mely a főispán urat felkéri, hogy körükben megjelenni és a nagy rendező bizottságok megválasztásában résztvenni sziveskedjék. A küldöttség vezetésére felkérem dr. Szalay Lajos kir. tanácsos, ny. polgármester urat, tagjainul *Pinkovich Ferencné*, *Playsits Gáborné*, *Ernst Márkné*, *Dussing Jánosné* urnőket és *Danzinger őrnagy*, *Petróczy százados*, *Szabó Imre*, *Grossinger János* és *dr. Mayer Oszkár* urakat és addig is a gyűlést felfüggesztem.

A küldöttség csakhamar visszatért a terembe a főispánnal, kit megjelenésekor szünni nem akaró éljenzés fogadott. A főispán elfoglalván helyét, *dr. Demetrovits* polgármester a nagygyűlést újból megnyitja és annak vezetésére a főispánt kérte fel.

Matkovits Béla főispán a nagygyűlés vezetését a következő költői szárnyalású és nagy hatást kiváltó, gyakori éljenzésekkel megszakított, mindvégig lendületen beszéddel vette át:

Matkovits Béla főispán beszéde.

Tisztelt Nagybizottság!

Ismeretes mindannyiunk előtt, hogy a huszadik század titáni erővel előrehaladó kulturalkötésai közül egyetlenegy intézmény sem ragadja annyira magával az emberi kedélyt, egyetlen intézmény sem hozza annyira extázisba az emberi lelket, mint a repülés problémája; mert létezik-e intézmény, mely oly ellenállhatatlanul magával ragadna bennünket, mint az, amikor a repülőgépet, az emberi lángelme eme remek alkotását látjuk a magasba emelkedni, amikor a tomboló erőket maga alá gyűrve versenyre kel a sassal és emelkedik mind magasabban a fényben tündöklő nap felé.

Valjon ép a napokban nem-e dobogtatta meg mindnyájunk szívét az az esemény, hogy az osztrák-magyar hadsereg egyik dicsősége, Uzelac alezredes Wienből, tehát több mint 400 km távolságból, 1600 méter magasságban lebegve a föld színe felett, 180 perc alatt tette meg az utat Ujvidégre. Avagy mikor az ujvidéki katonai repülőterén bámulhatjuk a hadsereg fiatal hőseit a föld színe felett lebegve.

Nem-e fogja el kedélyünket a dicsőség és lelkesedés mámore és az emberi lángelme iránti hódolat bizonyos neme? Ilyenkor szemlélve a szinte végtelen emberi elme nagy diadalát, a végtelen magas, határtalan széles égboltozat alatt, önkéntelen hozsannára nyílik ajkunk s porba hajtva fejünket áldjuk a Mindenható nagyságát. Sajnos azonban ilyenkor elfog bennünket a fájdalom érzése is, ha párhuzamot vonunk hazánk és a többi művelt államok e téren előrehaladása között.

Hogy csak egy példát hozzak fel, akkor, amikor a nagy francia nemzetnek ötszázánál több repülőgépe van működésben, mi alig rendelkezünk ennek tizenkettő részével. Hasonló az arány a többi nyugati államokkal szemben is a hadi aviatika terén. Mit mondjak a polgári repülőintézményről, mely meg éppen csecsemőkorát éli nálunk?

Ezen dicső intézmény, az aviatika fellendítését tűzte ki célul a Magyar Aero-Szövetség, mely Ujvidék városához fordult, mint amely első volt az országban, amely nagy anyagi áldozatok árán létesítette az ország első repülőtelepét és mint amely városban megvannak az előfeltételek és eszközök arra, hogy innen induljon ki az a mozgalom, melynek hivatása volna Magyarország aviatikájának fellendítése.

A legnagyobb készséggel és a legodaadóbb lelkesedéssel állottunk a mozgalom élére, mert szolgálmi kívánjuk ezzel hazánkat, amelyben ez intézmény sajnos hátra van maradvá, de lépést óhajtana tartani ezen a téren is a művelt nyugati kulturállamokkal. Ecélből egy oly ünnepséget óhajtunk rendezni, amelyhez fogható még nem volt Ujvidéken.

Egy előkészítő bizottság már alakult, amely már működését meg is kezdte. Részben már biztosították, részben kilátásba helyezték támogatásukat hazánk előkelőségei közül mint védnökök: dr. Bogdanovich Lucian patriarcha, gróf Chotek Rezső, Dunganerszky László nagybirtokos, Flatt Viktor ny. főispán, báró Hazay Samu honv. miniszter, Marjanovich József vezérőrnagy, br. Ohrenstein Henrik, Rohonyi Gyula Bosznia-Herceg. kormányzóhelyettese, Sevcics Mitrofan püspök, Schleyer Lipót altábornagy, legifjabb Szemző István főispán, Tersztjanszky K. hadtestparancsnok, Tertain Vencel vezérőrnagy, gr. Zichy Béla Rezső.

Van szerencsém jelenten továbbá, hogy kilátásunk lehet arra, miszerint Ofensége József kir. főherceget ezen mozgalom fővédnökéül megnyerhetjük és hogy a hölgybizottság legmagasabb védnökségét Ofensége Angusztia kir. főhercegnő elfogadja.

Kérem a tisztelt hölgyeket és urakat, hogy a pünkösdi napján rendezendő eme nagy országos aviatikai ünnepélyt, melynek keretében a helybeli aviatikai osztag Petróczy százados vezetése mellett a hadvezetőség szíves jóindulatából a legkiválóbb repülési mutatóványokat fogja közönségünknek bemutatni, olyan repülési produkciókat, amelyeket Magyarországon még nem láttak, sőt a külföldön is nagy látványosságzámba mennek és amelyek keretében különféle sportmutatóványok,

hangverseny, népiünnepély is leend, lelkesen továbbra is támogatni szíveskedjenek.

Bizom Ujvidék társadalmában, de különösen kérem Önöket, akik jelenlétükkel az ügy iránti jóindulatukat már be is bizonyították azáltal, hogy kegyesek voltak ma idefáradni, méltóztassanak odahatni, hogy a magunk elé tűzött célt minél sikeresebben érhesük el.

Tudom, hogy Ujvidék társadalmá csüggedhetlen lelkesedéssel fog összetartani, hogy kivivhassuk magunknak azt a helyet, mely Ujvidék városai a nyugati kulturavárosok sorában méltán megilleti.

A főispán beszédét szünni nem akaró éljenzés után Szabó Imre jelentkezett szólásra és a következő beszédet mondta:

Szabó Imre beszéde.

Méltóságos főispán ur! Igen tisztelt nagybizottság! A főispán ur által oly ékesszólóan előadottak után nemcsak mint városunk egyik legnagyobb sportegyesületének elnöke, hanem városi társadalmunk nevében is indítva érzem magam, hogy kifejezést adjak a főispán ur által oly szép szavakkal ismertetett magasztos cél iránti lelkesedésnek és rokonszenvnek. Ezuttal ugyannál nemcsak arról van szó, hogy a sport terén érjünk el minél nagyobb eredményeket és hozzájáruljunk a sportélet fellendítéséhez, hanem egy valódi kulturafeladat megvalósítása a cél, mert a repülősport fellendítésének közvetlen eredménye leend, hogy a repülőgépek itt fognak előállítani, itt lesznek a gyárak és ez a város lesz az első, amely a mozgalmat ez ügyben megindítja. Az ország szemre reánk néz, s ép azért bizom abban, hogy a mi közönségünk méltó is leend arra, hogy kiérdemelje az egész ország elismerését, miért is kérem városunk egész közönségét, hogy teljes buzgalommal és igaz lelkesedéssel járuljon hozzá ahhoz, hogy a főispán ur által ismertetett nemes cél minél tökéletesebben megvalósuljon.

Ezek után dr. Demetrovits Vladimír a következő beszéddel foglalja el az elnöki széket:

Méltóságos főispán ur! Tisztelt nagybizottság! A belém helyezett bizalmukért fogadják hálás köszönetemet, egyben bátorkodom indítványozni, hogy tiszteltbeli elnököknek választassanak meg: dr. Ámon Pál apátplébános, Csarsch Dezső kir. törvényszéki elnök, gyarmati Dáni Béla vezérkari ezredes, a IV. hadtest vezérkari főnöke, dr. Dunganerszky Gedeon orsz. képviselő, Hadzsits Antal udv. tanácsos, Jaschke János ezredes, a 96. gyezdred parancsnoka, Mallinarich Jenő fregattkapitány, a dunai flottilla parancsnoka, Phileps Gyula ezredes, a 6. gyezdred parancsnoka, Rákossy Jenő udv. tanácsos, az Újságírók Otthona körének elnöke, Spitzer Ede udv. tanácsos, a beocsini gyár elnöke, Szalay Lajos kir. tan., ny. polgármester, dr. Szlezák Lajos országgy. képviselő és Uzelac Emil alezredes, a cs. es kir. léghajóosztály parancsnoka. Indítványozom hogy az előkészítő bizottság indítványa alapján a r e n ö k ö k k é n t választassanak meg: Balassa Henrik pénztint. igazgató, Behal Innocenc orsnagy, hadapródisz. parancsnok, Belohorszky Gábor ny. ág. ev esperes, Bródy Miksa pénztint. igazgató, Csirics Milán gör. kel. esperes, dr. Csirics A. Szima a szerb tkpénztár igazgatója, Danzinger Károly m. kir. honvéd-orsnagy, Deutsch Izidor, cs. és kir. orsnagy, Dietzgen Gábor keresk. tanácsos, az Ujvidéki Lloyd elnöke, Dietzgen Imre tűzoltó egyleti főparancsnok, Domy Sándor esendörzsázados, szárnyparancsnok, dr. Duha Dávid, örménykath. kamarás, főpap, Endre Antal folyamémernökségi műszaki tanácsos, Ernst József keresk. tanácsos, Fábrj J. Bertalan ág. ev. lelkész, Farkas László máv. állomásfőnök, Forster Géza vár. tanácsnok, Grossinger János, Gyorgyevics Demeter g. kel. polg. leányisk. igazg. Hahne Rudolf cs. és kir. orsnagy, Hoffmann Miksa osztálymérnök, Hollós Márton, osztálymérnök, Hranilovics János gör. kath. lelkész, dr. Jahn Róbert vár. főszámvevő, Jóó Endre kir. adótárnok, Jovanovics Péter pénztint. igazgató, Kállai Béla kir. itélőtáblai bíró, dr. Kassovitz Armin, Kassovitz Miksa pénztint. igazgató, dr. Konyovics György kir. vezető ügyész, dr. Krno Milos, pénztint. igazgató, Krompaszky Ignác polg. isk. igazgató, Krón Károly pénztint. igazgató, dr. Kubinyi Károly az ujvidéki ügyvé-

dek szövetsége elnöke, dr. Leitner Benő hitközségi elnök, dr. Marcekovich Imre vár. főjegyző, Márton Sándor erdőtanácsos, dr. Maszány Ernő, a Magyar Aero-Szövetség ügyvezető igazgatója, Máties Dusán pénztintezeti igazgató, Megyesi Ferenc főgimnáziumi igazgató, Milics Tivadar gör. kel. lelkész, Miroszavlyevics Velykó gör. kel. plébános, Molnár Hugó református lelkész, Niedermayer Gyula keresk. iskolai igazgató, Nikolics Izidor főszolgabíró, dr. Ofner Mór vár. főorvos, Olivieri Károly orsnagy, 70. gyezdred zászlóaljparancsnoka, Orbán Ignác, műszaki tanácsos, Pamlényi Gábor, határrendőrségi tanácsos, dr. Pap Ignác ker. főrabbi, Payerle Nándor rendőrfőkapitány, Petróczy István cs. és kir. százados, az ujvidéki repülőpark parancsnoka, Popadics Péter pénztintezeti igazgató, Profuma Béla alpolgármester, Profuma Róbert vár. tanácsnok, Puppies Vilmos orsnagy, a 70. gyezdred hadkieg. parancsnoka, dr. Radics Dusán gk. főg. igazgató, Rehács Ferenc kir. itélőtáblai bíró, Sertics Károly orsnagy, a 70. gyalogezred pótkeret zászlóalj parancsnok, Spitzer Ede gyártulajdonos udv. tanácsos, Beocsin, Schön János cs. és kir. vartűzerőrnagy, Dr. Schossberger Sándor közkórh. igazgató főorvos, dr. Szabó Lajos vár. tiszti főügyész, Szlávi János kir. közjegyző, dr. Sztéfánovics Zsárkó vár. tanácsnok, dr. Szvinyarev Miladin, dr. Tapavica György vár. tanácsnok, Termatsits Imre D. G. H. T. állomásfőnök, Tibor Mihály posta és távirda főfelügyelő, Urbán Ignác pénztintezeti igazgató, dr. Várnay Ernő kir. közjegyző, Velics György, g. kel. plébános, Wolf Károly cs. és kir. orsnagy.

A nagybizottság tagjaitul mintegy ezren választattak meg. Indítványozom 10 szakbizottság alakítását. Az ünnepély vaslatos programját Payerle Nándor főkapitány ismertette.

Dr. Demetrovits: Indítványozom, hogy egy hölgybizottság is alakíttassék a főispáné Oméltósága vezetése alatt, társelnököknek ajánlom a növényetek elnökknöit, a bizottságba pedig 600 hölgyet. Miután a nagygyűlésnek több tárgya nincs, bátorkodom felkérni a rendező bizottságot, hogy lelkesedéssel álljanak szolgálatába annak a nagy célnak, melyet ez a mozgalom maga elé kitűzött s midőn újból hálás köszönetemet nyilvánítom megjelenésükért, a nagygyűlést bezárom.

Ezek után a nagybizottság szétszözlött, a szakbizottságok működéseiket pedig megkezdik. Az ünnepély részletes programját, az aviatikai gyűjtés célját és a rendezőbizottság névsorát, valamint minden ezen ünnepélyre vonatkozó további adatot közölni fogunk.

HIREK.

József kir. főherceg a pünkösdi repülő ünnepély fővédnöke. József cs. és kir. főherceg Ofensége főudvarmesterei hivatala Matkovits Béla főispánhoz intézett átiratában arról értesíti főispánunkat, hogy a pünkösdi repülő ünnepélyek fővédnök-égét a főherceg elfogadta. Az átiratot alább szöszszerint közöljük:

• Méltóságos Matkovits Béla urak főispán Ujvidék.

József főherceg ur. Ő császári és királyi Fensége az Orsz. Magyar Aero-szövetség által Ujvidéken pünkösdkor rendezendő repülő ünnepélyek fővédnökségét elfogadni méltóztatott. A személyes magas megjelenésre vonatkozólag Ő császári és királyi Fensége visszaérkezése után fog határozni. József főherceg császári és királyi Fensége főudvarmesterei hivatala.

Magyar aviatikai gyűjtési mozgalom. Addig is amíg az aviatikai gyűjtés célját kimerítően ismertettjük, szükségesnek tartjuk közölni, hogy a gyűjtési mozgalom Ujvidékről indult ki először. A gyűjtőívet mint első Matkovits Béla főispán és neje irták alá 500 K-ás adományával. A kamenicai hadapró iskola (tisztok és növendékek) 100 K-t irtak alá, míg a Beocsini Cementgyár részéről 1000 K adományt jegyeztek. Dr. Markovics László és neje 20 K-t irtak alá. A hölgy-bizottság, amely a gyűjtést vezeti, már megkezdette működését. Minden egyes adomány hírlapilag fog nyugtáztatni.

Gróf Tisza István Grossinger János pártelnökhöz. Az ujvidéki nemzeti munkapárt nevében *Grossinger János* pártelnök üdvözlő táviratot küldött *gróf Tisza Istvánhoz*, a képviselőház elnökéhez. A táviratra gróf Tisza István a következő levéllel válaszolt:

Bpest, 1913 VI/14. Nagyságos Pártelnök Ur!

Fogadja és tolmácsolja kérem az ujvidéki nemzeti munkapárt tisztelt tagjai előtt szíves megemlékezésükért hálás köszönetemet. Igaz tisztelettel vagyok öszinte híve TISZA, s. k.

Közigazgatási bizottsági ülés. Ujvidék sz. kir. város közigazgatási biz. *Matkovits Béla* főispán elnöke alatt hétfőn tartotta a rendes havi gyűlését, amely alkalommal a szakelőadók szokásos havi jelentéseiket terjesztették elő. A jelentések közül érdeklődésre tarthat számot a kir. tanfelügyelő és a tisztifőorvos jelentése, melyeket az alábbiakban közlünk:

A tanfelügyelő jelentése.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iparostanonciskola szükségleteinek részben való fedezésére az 1912/13. tanévben 3000 K-t az iparostanonciskolai otthon vezetője részére pedig a folyó tanévre 200 K államsegélyt engedélyezett.

A főorvos jelentése.

Dr. Wagner Károly városi tb. főorvos jelentésében előadja, hogy városunkban a közegészségügyi állapot márciusban valamivel kedvezőtlenebb volt, mint az előző hónapban, mivel a vörhenyesetek száma valamivel emelkedett. A február havi 5 vörhenyeset március folyamán 11-re szaporodott és egy áldozatot is követelt. A többi fertőző bajok közül 4 diphteria, 3 bárányhimlő és 1 fültömírgyömb jelentett be. Elhalt március folyamán 55 egyén és pedig 25 rkath., 20 gkel., 3-3 gör. kath., ref. és ág. evang. és 1 izraelita. Halvaszületett 5 gyermek, 3 rkath. és 2 gkel. szülőkötől. Vörhenyben elhalt 1 gyermek, tüdővészben a város területén 7, a közkórházban 7 egyén. A városi közkórházban március hó folyamán ápolgatott összesen 406 férfi és 232 nő; az összes fogyatékek leszámításával március végén ápolás alatt maradt 166 férfi és 131 nő.

Dr. Blau D. Antal elhalálása. Megdöbbentő hírként terjedt el hétfőn f. hó 14-én, hogy *Dr. Blau D. Antal*, városunk köztisztviselőiben álló és mindenki által nagyrabecsült orvosa rövid, kétnapi betegség után meghalt. Az elhunyt, aki e város szülője is volt, városunkban mint első kezdte meg a fogorvosi mőködést és habár a közügyekben soha sem vett részt, általános rokonszenvnek és szeretetnek örvendett, amire előzékeiny modoránál, közismert szívjóságánál és magasfoku intelligenciájánál fogva kétségkívül rászolgált. A gyászaborult család iránt általános a részvét.

Ismeretterjesztő előadás. *Avar Gyula* és *dr. Piukovich Sándor* vasárnap BACS községben tartottak jól sikerült vetítéses előadást. A siker érdekében főként *Evelovics János* orsz. képviselő, plébános és *Csányi Lajos* aljegyző fáradoztak.

Az ujvidéki tüdőbeteggoudozó intézet március havi működése. Gondozásra jelentkezett 6 új beteg, kiken kívül még 12 beteg látogatta rendszeren az intézetet. Mind a hat ujonnan jelentkezett tuberculosiban szenvedett és pedig 4 nyílt, 2 zárt tuberculosiban, 4 volt másodfoku, 2 pedig harmadfoku. Speciális kezelésben részesülően igen jó eredménnyel egy betegünk, gyógyszersegélyt nyertek öten. Köpetvizsgálat egyszerű végeztetett pozitív eredménnyel és lakást 10 esetben fertőtlenítettünk. Segély gyanánt kiosztott 254 liter tej, 32 kiló kenyér, 4 kiló marhahús, 10 drb. Maggi-kocka, 29 korona 20 fillér lakbérsegély és 1 kőpécésze. Beteglátogatást végeztünk tizet és öt családban nyole családtagot vizsgáltunk, akik közül három bizonyult betegnek.

Dr. Wagner Károly.

Megbiztatás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Megyesi Ferenc* főgimn. igazgatót megbizta, hogy a brassói főreáliskolában a jelen tanév végén tartandó érettségi vizsgálaton elnököljön.

Kövessy Albert vendégszereplése Ujvidéken. Kövessy Albert, az ujvidéki színház hosszú éveken át volt és mindig közszeretettel örvendő igazgatója 35 éves szinészi jubileumát Ujvidéken ünnepli meg és jövő héten két előadáson fog vendégként szerepelni. Kövessy művészetét a közönségnek bemutatni nem kell, eléggé ismeri azt nálunk mindenki és tudni is fogja méltányolni Kövessyben nemcsak a kitünő szinészt, hanem a volt genialis szinigazgatót és a jelesnevű szinpadai író is. Vendégszereplése iránt, amelyre még visszatérünk, általános az érdeklődés.

Hírek az aviatikai ünnepélyt rendező bizottság köréből. Az aviatikai ünnepélyt rendező szakbizottságok közül a sajtóbizottság és az elszállásolási albizottság kedden délután ülést tartott. Az előbbi megállapította a propaganda módozatait, az utóbbi pedig az elszállásolás módját. Tekintve az országos nagy érdeklődést, kétségkívül erős munkája lesz a fogadóbizottságnak az idegenek elszállásolásával, mert az már ma bizonyos, hogy az ujvidéki szállodák nem lesznek képesek befogadni az érkező idegeneket, akiket majd ennek folytán magánlakásokban kell elhelyezni.

Hozzájárulás kiterjesztése. Tündéres, Felsőkabol, Titel, Dunagárdony, Sajkásszentiván, Káty, Sajkáslak és Mozsor községek képviselőtestületei elhatározták, hogy a nagybecskerek—titeli h. é. vasút céljaira megszavazott hozzájárulási összeget a tervezett titel—tündéres—dunagárdony—zsabalyai h. é. vasutvonalra is kiterjesztik. A vámegei trvhatósági bizottsága a határozatokat jóváhagyta.

SZÍNHÁZ.

Szombaton Zerkovits-Béldi nagy operettje, a Néopera jelenleg is zsufoit házak előtt adott állandó műsordarabja, az „Aranyeső” került szinre először zsufoit ház előtt. Az operette kétségkívül a jobb magyar operettek közül való, szövege, ha nem is klaszikus mű, de mindvégig mulattató, tarka képek, hatásos jelenetek változata, zenéje fűlbemászó, bájos, könnyed és mindvégig lebilincselő. Egyik ária szebb mint a másik, különösen az „Unczilschmunczili” tarthat nagy népszerűsége igényt. Az operette kiállítás pompás, rendezése pedig feltűnően ügyes és ötletes volt, dicséret érte *Ligeti Lajosnak*, kit rendezői minőségben is első helyen kell említenünk. Az előadás öszszevágo, gördülékeny volt, színészeink kedvvel és ambícióval játszottak és táncoltak. *Szilassy Etel* és *Szabolcsy Józsa*, tehetőségük javát nyújtották, a kis *Tarnay* is bájosan énekelte és játszotta meg az „Unczilschmunczili”. *Miskey* szépen énekel, *Madas*, *Ligeti* és *Forgács Jenő* triója, valamint *Vizy* negere mulatságos volt: *László J.* és *Császár* bájosak voltak, *Forgács Sándor* és *Vass* is jól illeszkedtek bele a szépen öszszetanult együttesbe. A közönség igen jól mulatott és mindvégig élvezte a pompás zenét.

Vasárnap d. u. a „Cirkusz kincse”-t ismételték, vasárnap este telt ház élvezte újból az „Aranyeső”-t.

Hétfőn a „Lakajokat” ismételték. Kedden Lehár diadalmas operettje, a nálunk is már lejátszott „Vig özeveg” került szinre igen jó előadásban. Különösen élvezetes volt *Halmos János*, a társulat kitünő tenoristájának hatásos éneke. *Miskey József* ugyesen játszotta *Damilt*, *Szabolcsy Józsa* szépen énekel a címszerepben. A többi szereplők is ugymint *Madass*, *Vizy*, *Császár Rózsi*, *László Irén* és *Ligeti* szintén élvezeteset produkáltak. A kiállítás szép volt, a rendezés pedig ügyes és ötletes.

„Zsiros ügy”. Elnék érdeklődés mutatkozik a „Zsiros ügy” csütörtöki előadása iránt. Az igazgatóság gondoskodik arról, hogy mindeo alkalommal a fővárosi színházak legnagyobb sikerű darabjai kerüljenek szinre. A „Zsiros ügy” főszereplői: T. Csige Böske, Pílisy Lajos, Madas, Tarnay Leona, Lukács Juliska, Nyikos és Víz Sebestyén.

„Nyílt tengeren”. Nagy napja lesz színházunknak péntek este. Nusics Braniszláv, a híressé vált szerb szinműró egyik legjobb darabját, a „Nyílt tengeren”-t mutatja be szintársulatunk Grba Braniszláv fordításában.

„Cigányprimás”. Szombaton lesz a hét legnagyobb szenzációja. Kálmán Imre híres operettjét, a „Cigányprimás”-t mutatja be a társulat, mely iránt máris óriási az érdeklődés.

1791/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetmény

Landsmann Adolf végrehajthatónak Popovics Ácza lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 292 K 50 f tőkekövetelés, kielégítése végett az 1881. LX. t.c. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében az ujvidéki 2026. számú betétben A. I. 1-2 sor. 4530., 4531. hrszámú Popovics Acza tulajdonán felvett jószágtestre 3938 kor-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi április hó 26. napjának d. u. 3 órája a törvényszék árverési termébe tizetik ki és foganatoritásával dr. Várnay Ernő kir. közjegyző megbizatik.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul eladatni nem fognak.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%, vagyis 393 K készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezehez letenni vagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1913. évi március hó 11-én.

Vékey Zoltán, s. k. *Kulcsár Ferencz*, s. k.
kir. tszéki bíró. kir. tkkönyvvezető.

Egy kisasszony,

aki a magyar, német és szerb nyelvet birja, kezdő fizetéssel azonnal felvétetik **SCHOSSBERGER LAJOS** ügynökegi irodájában. 1-2

167. sz./1913. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1912. évi 11213. P számú végzése következtében dr. Kovács Bódog ujvidéki ügyvéd által képviselt Az ujvidéki ipar és kereskedelmi takpénztár r.-t javára 2700 K s jár.erejéig 1912. évi június hó 29-én foganatosított biztositási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 4476 K-ra becsült következő ingóságok u. m. lovak, kocsi, butorok, fegyverek, 4 hordó pálinka, gőzmozdony, kádak, pamlag, nyoszolyák, székek nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a szablyai kir. járásbíróság 1912. évi V. 354 számú végzése folytán 2700 K tőkekövetelés, ennek 1912. évi június hó 22. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 193 K 52 f-ben bírólag már megállapított költségek erejéig, az árverés alperes lakásán d. e. 9 óra Csuragon, d. u. 3 óra Boldogasszonyfalván leendő megtartására 1913. évi április hó 30. napjának d. e. 9. d. u. 3 órája határidőül kizűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsabalyán, 1913. évi április hó 7.

Szaghmeiszter Dániel, kir. bir. végrehajtó.

Csödtömegeladási hirdetés.

Közhirre teszem, hogy *vb. Vujkov György urszentiváni kereskedő csödtömegéhez* tartozó és a csödtömeg 1—993 t. a. felvett nagy válsztékú rövid áru, disztó, selyem zsinor, csipke, pamuk, kötőfonál, fűszer, olaj, különféle festék, firmás, üveg, porcellán, zománcozott árucikkek és üzleti berendezés, melyek beszerzési ára 8833 K 52 f becsára pedig 7802 K 29 f egy tömegbe zárt írásbeli ajánlat és az ezt követő szóbeli versenytárgyalás után el fognak adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el s a tömeg gondnok ügyvédi irodájában (Ujvidék, Duna u. 15. szám.) nyújtandók be a becsérték 10%-nak, mint bánatpénznek készpénzbeni vagy óvadékképes értékpapírban leendő egyidejű letétele mellett *1913. április hó 20-ik napjáig.*

Az ajánlatok felett a választmány 1913. április hó 21-én d. u. 1/2 órákor Ujvidéken, dr. Hadzsi Koszta választmányi elnök ur ügyvédi irodájában fog határozni.

A választmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok felett szabadon határozhasson, esetleg valamennyit visszataszithassa és hogy a szóbeli ajánlatok módosításait megálapíthassa.

A leltárban résztvevett áruraktár és berendezés Urszentivánon a helyszínén közbejöttem mellett az ez iránt érdeklődők előzetes bejelentése mellett, míg maga a leltárirodában bármikor megtekinthető.

A csödtömeg eladásának árú minőségeért, mennyiségeért s a leltárbeli esetleges tévedésekért szavatosságot nem vállal.

A vételi illeték és egyéb bélyeg költségek a vevőt terheli. Azon ajánlattevő kinek ajánlatát a választmány elfogadja, tartozik a vételárat és a vételi illetéket azonnal a tömeg gondnok kezéhez készpénzben kifizetni.

Az ajánlattevőket beadott ajánlatuk feltétlenül kötelezi. Amennyiben vevő ajánlatának elfogadásakor a vétel árat és az illetékeket nyomban készpénzben le nem fizeti, letett bánatpénze a csödtömeg javára elvész és a vétel semmisnek tekintendő.

Az ajánlatot tevők ajánlatukban kijelenteni tartoznak, miszerint a vonatkozó csödtömeg eladás hirdetésben foglalt összes feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

A vevőt terheli minden veszély az ajánlat elfogadásától az ingó átvételéig. A megvett árukat vevő nyomban átvenni illetve azokat 24 órán belül a saját költségén elvitetni tartozik.

Ujvidéken, 1913. április hó 12-én.

Dr. Balos Lázár
ujvidéki ügyvéd csödtömeg gondnok.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII., Losonci-u. 19.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.).
- 1 drb. üvegtegély francia arc- és kézfenomító.
- 1 francia szappan (bármely illatban).
- 1 üveg francia parfüm
- 1 " brillantin "
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír.
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor.
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyálal)
- 1 csomag amerikai Shampón hajmosópor.
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz.
- 1 drb. szekrény- és ruhaillat. (franc. Sachet-lap,

Összesen 19 drb. 2 korona 50 fillérért.
Portó 50 fillér. (Lehet bélyegeken is.)
Ha a fenti cikkek a hirdetésnek sem felelnek, a pénzt vissza adjuk.

— Szállítások naponta, eszközöltetnek. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

465. szám/1913. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a Bpesti keresked. és váltó tszék 174429/1912. és az ujvidéki kir. jbiróságnak 1912. V. 674. számú végzése következtében Litzmann Ignácz és Révnyi testvérek irodalmi intézet javára 134 K 85 f és 250 K s jár. erejéig Temerinben foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1050 K-ra becsült ingóságok u. m. 50 bárány bélésű kabát nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróóság 1912. évi V. 674. és 1913. V. 25. számú végzése folytán 106 K 15 f és 250 K tőkek ezeknek kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 61 kor. 50 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Temerinben alperes házában leendő megtartására *1913. évi április hó 21. napjának délutáni 3 órája* határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlveendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 20. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1913. április hó 8.
Basch Sándor, kir. bir. végrehajtó.

WACHTL IMRE

elsőrangú, modern és vilányosereőre berendezett fehér, barna és rozskenyér

sütődéjét

valamint liszt, dara, élesztő és sóke- reskedését a t. fogyasztóközönség b. figyelmébe ajánlja.

Petőfi-utca 8. szám.

TELEFON 350. 27—

28—52

A legdusabb választék mindennemű női és férfi divat s kézműáruccikkekben, valamint idényujdonságokban

Jovicsin Áruházában

található!

Pályázat a lövöldei vendéglőre.

Az ujvidéki polgári céllövész-egylet *vendéglőjének* és hozzátartozó *helyiségének* f. é. április 1-től 3 évre, 1916. é. március 31-ig leendő bérbeadása iránt a lövész-mesteri hivatal ezenel pályázatot hirdet.

Az ajánlatok, melyek felett a lövésztanács dönt, e hó 20-ig, vasárnap d. e. 10 óráig **Tausch János** lövész-mesternél adandók be.

1—1

Csinos HAJTÓKOCSI

tetővel és leszedhető üléssel, valamint teljes fölszereléssel eladó. — **Bövebbet:** Zrinyi Ilona-utca 9. sz. alatt. 28—

ÉRTESETÉS!

Ujvidék város és környékbeli vevőközönségemet és ismerőseimet értesítem, hogy a közel multban leégett üzletemet Kossuth Lajos-u. 27. sz. (Sztefanovits Ly. fia ház) alatti helyiségbe helyeztem át és abban közismert elsőrendű minőségű, mindennemű igényeket kielégítő

mi-, női- és gyermek-

készruharaktárral

állok a n. é. vevőközönség nagybecsű rendelkezésére.

Kiváló tszettellet

MOMIROVITS P.

100. sz. 1913. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróáságnak 1912. évi V. 2185. 2209. 2279. 3328. sz. végzése következtében a dr. Hénrich Fréih v. Hardtl ügyvéd által képv. Franz Wilhelm & Comp. — a Smolka & Mestitz — a dr. Urbach Lajos ügyvéd által képv. Brázai Kálmán és a dr. Bolofo ügyvéd által képv. Angelo Piazza & Comp. javára 390 kor. 17 f. 103 kor. 111 kor. 23 f. és 330 kor. 81 f. erejéig 1913. évi január hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 3150 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m. különféle festékek nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróóság 1912. évi V. 2158. 2209. 2279. 2328. sz. végzése folytán 313 kor. 17 f. tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 5-ik napjától járó 6% kamatai és eddig 24 kor. 73 f.-ben bíróilag már megállapított költségek 180 kor. tőke, ennek 1912. május 18-tól járó 6% kamatai és 38 kor. 45 f. eddigi 388 kor. 72 f. tőke, ennek 1912. június 26-tól járó 6% kamatai és 40 kor. 90 f. eddigi költség 190 kor. tőke, ennek 1912. május 9-től járó 6% kamatai és 11 kor. 65 f. eddigi költség és 196 kor. 28 f. tőke ennek 1912. május 3-tól járó 6% kamatai és 12 kor. 15 f. eddigi költség erejéig Ujvidéken, Kossuth Lajos-utca 7. szám alatt leendő megtartására *1913. évi április hó 18-ik napjának délelőtti 10 órájára* határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlveendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1913. évi március 30.
Korváth, kir. bir. végrehajtó.

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

